

VERONMAKSAJAIN KESKUSLIITTO RY
Kalevankatu 4
00100 HELSINKI

LAUSUNTO
4.5.2018

Valtiovarainministeriö
Vero-osasto

E-mail valtiovarainministerio@vm.fi

Viite Lausuntopyyntö 22.3.2018 VM017:00/2018

LAUSUNTO LUONNOKSESTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI YHTEISÖJEN TULOLÄHDEJAON MUUTOKSISTA VEROLAKEIHIN

Esitetyt muutokset

Esityksen mukaan tulolähdejako tuloverolain ja elinkeinoverolain väliltä poistettaisiin säätämällä yhteisöjen tulot, maatalouden tuloja lukuun ottamatta, verotettavaksi elinkeinoverolain mukaan. Tuloverolain nojalla verotettava tulolähde säilyisi erällä laissa erikseen luetelluilla yhteisöillä, kuten asunto-osakeyhtiöillä, yleishyödyllisillä yhteisöillä ja julkisyhteisöillä.

Elinkeinotoiminnan tulolähteeseen sisällytetään yhteisöjen ja elinkeinoyhtymien verotuksessa myös kiinteistöliiketoiminta.

Yhteisöjen varat, jotka eivät ole vaihto-, käyttö- tai sijoitusomaisuutta kuuluisivat uuteen muun omaisuuden omaisuuslajiin.

Muuhun omaisuuteen kuuluvien osakkeiden, henkilöyhtiöiden osuuksien ja kiinteistöjen luovutustappion vähennysoikeus olisi ehdotuksen mukaan rajoitettu vastaavasta omaisuudesta viiden vuoden aikana saatavan luovutusvoiton määrään.

Lisäksi ehdotetaan säädettäväksi, että yhteisölle aiheutunut luovutustappio omaisuudesta, jota ei ole käytetty tulonhankinnassa, olisi vähennyskelvoton.

Konserniavustuslakia ehdotetaan sovellettavaksi kaikkiin niihin osakeyhtiöihin ja osuuskuntiin, joiden verotettava tulo määräytyy elinkeinoverolain mukaan.

Laki on tarkoitus saattaa voimaan vuoden 2019 verotuksesta alkaen.

Arvio muutosten tarpeellisuudesta

Yhteisöjen tulolähdejako aiheuttaa yliverotusta, koska yhden tulolähteen tappio ei ole vähennettävissä toisen tulolähteen tuloksesta. Siksi tulolähdejaon

poistaminen yhteisöjen henkilökohtaisen tulolähteen ja elinkeinotulolähteen verotuksessa on kannatettava tavoite. Veronmaksajain Keskusliiton mielestä uudistuksessa tulee pyrkiä kaikilta osin siihen, että yhteisöjen tuloverotuksen kohteeksi joutuu vain todellinen tulo.

Tuloverolaki sopii huonosti osakeyhtiön tai osuuskunnan verotukseen. Yhteisöjen tuloksen laskenta tehdään kirjanpitolain nojalla suoriteperusteisesti, mikä aiheuttaa ristiriitoja TVL:n perusteena olevan kassaperiaatteen kanssa. Sen vuoksi esitetty ratkaisumalli, joka siirtää yhteisöjen verotuksen kokonaan tapahtuvaksi EVL:n säännösten mukaan, on kannatettava.

Konserniavustuksen antaminen olisi jatkossa mahdollista kaikkien sellaisten yhtiöiden välillä, joiden verotettava tulo lasketaan elinkeinoverolain mukaan.

Veronmaksajain Keskusliitto pitää tärkeänä uudistuksena yhteisöjen tulolähdejaon poistamista ja kannattaa esitystä alla esitetyin poikkeuksin.

Kiinteistöliiketoiminta

Elinkeinoverolain soveltamisalaa esitetään laajennettavaksi määrittelemällä yhteisön ja elinkeinoyhtymän kiinteistöliiketoiminta elinkeinotoiminnaksi.

Kiinteistöliiketoimintaa ei määritellä pykäläehdotuksessa. Perusteluiden mukaan kiinteistöliiketoiminnasta on kyse silloin, kun kiinteistöjen tai huoneistojen vuokraustoiminta on laajaa ja aktiivista ja sisältää investointien perusteella liiketoimintariskin. Lisäksi yksityiskohtaisissa perusteluissa on muutama esimerkki.

Kiinteistöliiketoiminnan käsite on lainsäädännön edetessä rajautunut vain yhteisöiden ja elinkeinoyhtymien verotukseen. Muutos on ollut tervetullut ja vähentää merkittävästi muutoksen aiheuttamaa epävarmuutta verrattuna aikaisemmin lausunnolla olleeseen muistioon.

Erityisesti yleishyödyllisten yhteisöjen osalta muutos aiheuttaa merkittävää epävarmuutta, mikä todennäköisesti heijastuu niiden yleishyödylliseen toimintaan. Lain säätämisen jälkeen Verohallinto tulee oletettavasti antamaan ohjeita kiinteistöliiketoiminnan sisällöstä. Lainsäätäjän tulisi antaa selkeitä ohjeita tulkintojen perusteeksi, jos lakitekstistä ei voida tehdä yksiselitteistä. Yksi mahdollisuus olisi säätää kiinteistöliiketoiminnan alarajasta, kuten on säädetty esimerkiksi siirtohintadokumentoinnin alarajasta VML 14 a §:ssä. Kiinteistösijoitus on yksi merkittävä vaihtoehto yleishyödyllisen yhteisön sijoitustoimin kohteita valittaessa. Kiinteistösijoituksen muuttaminen arvopaperisijoitukseksi on mahdollista, mutta epätarkoituksenmukaista pelkästään verotuksen vuoksi.

Veronmaksajain Keskusliitto kannatta ehdotusta yhteisöjen ja elinkeinoyhtymien laajan vuokraustoiminnan katsomiseksi elinkeinotoiminnaksi.

Muun omaisuuden luovutustappio

Luonnoksessa ehdotetaan eräiden omaisuusesineiden luovutustappion vähennysoikeutta rajoitettavaksi.

Osakeyhtiö on oikeushenkilö, jonka koko omaisuus on yhtiön vastuiden ja velkojen vakuutena. Myös verotuksessa osakeyhtiötä kohdellaan erillisenä mutta samalla kokonaisena taloudellisena yksikkönä esimerkiksi nettovarallisuutta laskettaessa.

Esityksen luovutustappion vähennysoikeutta rajoittavat kohdat rikkovat yhteisön muodostaman taloudellisen kokonaisuuden keinotekoisesti ja aiheuttavat perusteetonta yliverotusta.

Esityksen mukaan yhteisöllä voisi olla kahdenlaista omaisuutta, jonka hankintamenon vähennysoikeus olisi rajoitettu luovutustilanteessa kahdella erilaisella tavalla. Esityksen mukaan rajoitusten vaikutus verotuottoihin ei ole merkittävä mutta rajoitukset aiheuttavat tarpeetonta epävarmuutta verovelvollisille ja voivat olla merkittäviä yksittäisissä tilanteissa.

Muuhun omaisuuteen kuuluvan osakkeen, avoimen yhtiön tai kommandiittiyhtiön yhtiöosuuden ja kiinteistön luovutuksesta syntynyt tappio olisi vähennyskelpoinen vain vastaavien varojen luovutuksesta samana tai viitenä seuraavana verovuonna saatavasta luovutusvoitosta. Pienillä yhtiöillä on harvoin useita muuhun omaisuuteen kuuluvia kiinteistöjä tai osakkeita. Käytännössä esitetty rajoitus merkitsee tappion lopullista menetystä.

Esityksessä ei perustella, miksi juuri näiden omaisuuslajien luovutustappion vähennysoikeutta pitää rajoittaa. Eri sijoitusten erilaiselle kohtelulle ei ole esitettävissä hyväksyttäviä perusteluita. Osakeyhtiön kaikkia sijoituksia tulee kohdella samalla tavalla elinkeinoverolain sääntöjen mukaan. Esimerkiksi elinkeinotoimintaa harjoittaneen yhtiön omassa käytössä tarpeettomiksi käyneiden liiketilojen ulkopuoliselle vuokraaminen saattaa merkitä kiinteistön tai huoneisto-osakkeen luovutustappion vähennyskeltottomuutta. Elinkeinotoiminnan käytössä kulutetun tuotantopanoksen hankintamenon osittainkin vähennyskeltottomuus on jyrkässä ristiriidassa verotuksen yleisen realisointiperiaatteen kanssa.

Rajoituksen keinotekoisuutta osoittaa esimerkiksi se, että osakeyhtiön omistamien pörssi-yhtiön osakkeiden luovutustappio voisi olla vähennyskeltoton mutta osakerahaston luovutustappion saisi vähentää.

Osakeyhtiö on itsenäinen oikeushenkilö. Kaikki sen omaisuus on kaikkien sen velkojen ja velvoitteiden vakuutena. Säännös vaikeuttaisi osakeyhtiöiden varautumista taloudellisiin vaikeuksiin tai tuleviin investointeihin omaa pääomaa kasvattamalla. Hyvänä vuonna saatujen voittojen sijoittaminen mahdollisimman tuottavasti on hyvää yrityksen hallintoa ja myös yhteiskunnan kannalta toivottavaa. Joidenkin perinteisten sijoitusmuotojen sulkeminen pois sijoitusvaihtoehdoista haittaa merkittävästi järkevän yritystoiminnan harjoittamista. Esitetty rajaus ohjaisi yritykset sijoittamaan vain sellaisiin

kohteisiin, joiden käyttö edellyttää pankkien, vakuutusyhtiöiden ja muiden finanssialan yritysten käyttöä ja niiden palkkioiden maksamista.

Eräiden omaisuuslajien luovutustappioiden vähennyskielto ei ole perusteltua myöskään sellaisen sijoitusyhtiön verotuksessa, jolla ei ole lainkaan EVL 1 § 1 momentissa tarkoitettua liiketoimintaa. Tällaisia ovat esimerkiksi passiiviset holdingyhtiöt, jotka hallitsevat yhden tai useamman luonnollisen henkilön, esimerkiksi suvun omistuksia. Verotuksen kohteena tulisi olla vain todellinen tulo. Luovutustappion vähennysoikeuden rajoittaminen merkitsee aina yliverotusta. Verotuksen kohteeksi joutuu todellista suurempi voitto, jos luovutustappio ei ole vähennettävistä muista tuloista. Reaalisen tulon verotuksesta poikkeamisen tulee olla vahvasti perusteltua. Nyt esitettyyn luovutustappioiden vähennysoikeuden rajoitukseen ei ole esitetty hyväksyttäviä perusteluja.

Luonnollinen henkilö voi vähentää luovutustappion 5 vuotta luovutusvuoden jälkeen kaikista pääomatuloistaan. Esityksen mukaan kirjanpitovelvollinen osakeyhtiö joutuisi joidenkin omaisuuslajien osalta huonompaan asemaan kuin luonnollinen henkilö. Siihen ei ole mitään perustetta.

Esitetty luovutustappioiden vähennysoikeuden rajoitus estää suurelta osin niiden tavoitteiden saavuttamisen, joiden vuoksi koko hankkeeseen on ryhdytty.

Veronmaksajain Keskusliitto vastustaa ehdotetun 8a §:n ja 51d §:n 3 momentin säätämistä.

Muussa kuin tulonhankkimistarkoituksessa käytettävä omaisuus

Esityksen mukaan muuhun omaisuuteen kuuluvan omaisuuden luovutustappio ei olisi lainkaan vähennyskelpoinen, jos omaisuus ei ole tulonhankkimistarkoituksessa. Ehdotetun EVL 42a § 2 momentissa säädettäisiin, että tällaisen omaisuuden hankintameno olisi poistettavissa omaisuuden luovutusvuonna mutta enintään luovutushinnan määräisenä. Säännös tarkoittaisi, että tällaisen omaisuuden hankintamenosta ei voisi tehdä poistoja.

Jos kyseessä on osakkaan yksityiskäytössä vastikkeetta oleva omaisuus, tehty poisto verotetaan nykyisin Verohallinnon ohjeen nojalla osakkaan saamana peiteltynä osinkona eikä ole yhtiön vähennyskelpoinen meno. Jo olemassa olevan toimivan verosanktion vuoksi esitetty säännös on tarpeeton ja verotusta monimutkaistava säännös.

On myös huomattava, että hyödyke, esimerkiksi kiinteistö, huoneisto-osake tai vastaava, voi olla arvonnousun kannalta järkevä investointi, jolloin vain kyseisen omaisuuden omistusaikainen käyttö on verotuksessa vähennysoikeuden ulkopuolelle jätettävää yksityiskulutusta.

Ilmeisesti tässä on ajateltu esimerkiksi vapaa-ajan asuntoa, joka on hankittu osakeyhtiölle osakkaan yksityiskäyttöä varten. Nykyisin tällaisen omaisuuden menot, poistot mukaan lukien eivät ole yksityiskäyttöä vastaavalta osalta vähennyskelpoisia ja lisäksi osakasta verotettaisiin saamastaan edusta peiteltyä osinkona.

Sanamuotonsa mukaan säännöstä ei voitaisi soveltaa sellaisen omaisuuden luovutukseen, joka on osittain tulohankinnassa. Säännös soveltuisi huonosti sellaisen omaisuuden luovutukseen, joka on aikaisemmin ollut elinkeinotoiminnan käytössä, mutta toiminnan muuttuessa on jäänyt käyttämättä. Nykyisen käsityksen mukaan elinkeinotoiminnassa käytetty käyttöomaisuus ei muutu luovutusvoittoa verotettaessa TVL-omaisuudeksi välittömästi liikekäytön loputtua. On ilmeisesti tarkoitus, että 42a § 2 momentti tulisi sovellettavaksi vastaavasti muutaman vuoden kuluttua tulohankkimiskäytön lakattua.

Esitetty monimutkainen ja tulkinnallinen säännös on tarpeeton. Vastikkeeton ja alivastikkeellinen yhtiön omaisuuden käyttö verotetaan osakkaalla peiteltyä osinkona. Yhtiön omaisuuden arvonnousu tai arvonalasku on omaisuuden käytöstä riippumaton tekijä ja tulee verottaa yleisten sääntöjen mukaan käytöstä riippumatta.

Veronmaksajain Keskusliitto vastustaa esitetyn 7 § 2 momentin ja 42a § 2 momentin säätämistä.

EVL 14 §

Pykälään tulisi selvyiden vuoksi lisätä rahoitusomaisuus, kuten 8 §:n 1. kohtaan ehdotetaan lisättäväksi.

Teemu Lehtinen
toimitusjohtaja

Vesa Korpela
lakiasiain johtaja